

AKER BP ASA
Postboks 65
1324 LYSAKER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Sondre Kaastad Sørdsdal, 5557 230404

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø - etablering av landfall i Samnanger og Fitjar kommune - landstrøm til Yggdrasil for Aker BP

Statsforvalteren gir Aker BP tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, og gir vilkår for utføring av arbeidene slik at fare for forurensnings og negativ påvirkning på fisk og annet marint biologisk liv blir redusert til et akseptabelt nivå. Vilkår for tillatelsen følger vedlagt.

Det vises til søknad fra Multiconsult på vegne av Aker BP datert 7. juni 2023, til Statsforvalterens brev i samme sak datert 20. april 2023 og møte med Aker BP og entreprenør for landfallsarbeidene, Skanska, 24. august 2023.

1. Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven § 11

Statsforvalteren gir Aker BP tillatelse til anleggsarbeider i sjø for å etablere landfall i Samnanger og Fitjar kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettelsen av vilkår, vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brevet

1.2 Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

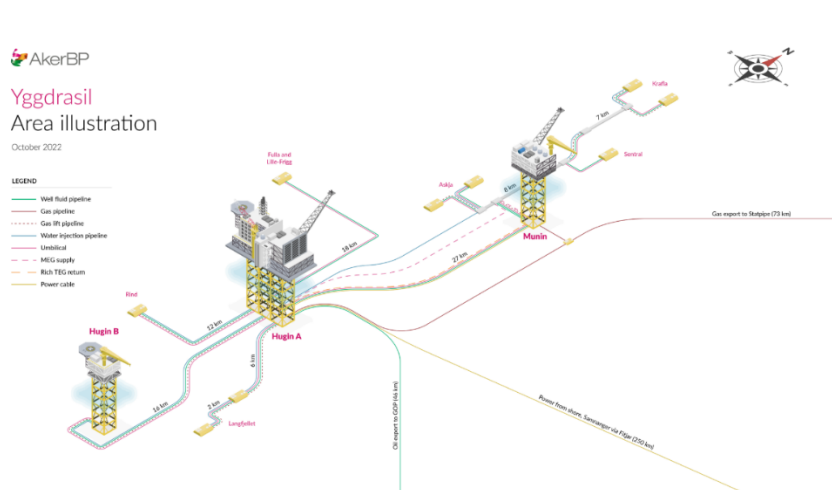
Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelser etter forurensningsforskriften. På bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i saken, tar vi gebyr etter sats 5, 74 800 kroner, for behandling søknaden, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret

2. Om søknaden

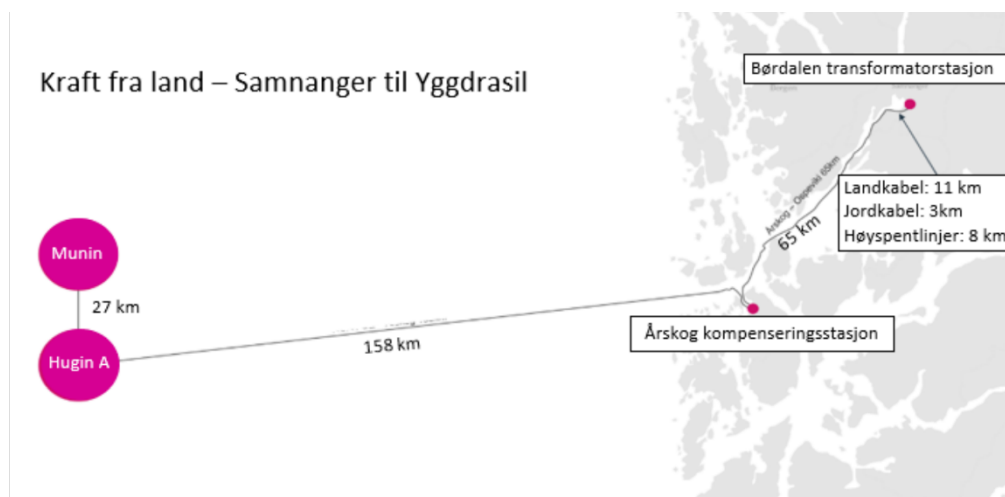
2.1 Beskrivelse av tiltaket

Formålet med prosjektet er å forsyne Yggdrasil-området med strøm fra det nasjonale strømmettet på land, fra Statnetts transformatorstasjon i Børdalen i Samnanger. Yggdrasil består av tre lisensgrupper og skal produsere olje og gass gjennom et femtitalls brønner. Det er estimert 650 millioner fat oljeequivalenter i området og forventet produksjonsstart er 2027. (Aker BP)

Figur 1 Illustrasjon av Yggdrasil feltet. Strømkabel fra Samnanger vist med gul farge (Kilde: Aker BP)

Det skal etableres ny transformatorstasjon, jordkabel og luftledning i Samnanger kommune og en kompenseringstasjon på Årskog næringsområde i Fitjar kommune. Fjord- og sjøkabelen fra Samnanger via Årskog til Hugin A vil være ca. 223 km lang og passere gjennom sjøområder i Samnanger, Bjørnafjorden, Tysnes, Fitjar og Austevoll kommuner. Fra Hugin A legges det en 27 km lang sjøkabel opp til Munin, slik at fjord- og sjøkabelens samlede lengde blir ca. 250 km (Figur 2).

Figur 2 Oversiktskart over tiltaket (Kilde: Aker BP)

Foreløpig fremdriftsplan for oppstart Årskog er 1. oktober 2023 og Ospeviki noe senere, senest 1. desember 2023.

2.2 Landfall Ospeviki - Samnanger

Ved landfallet i Ospeviki skal det legges en fjordkabel som skal skjøtes med landkabelen fra Børdalen. Fjordkabelen blir liggende i trekkerør omfylt med sprengstein i en fylling. Landfallet strekker seg ut til kote -35 m. Trekkerøret får erosjonsbeskyttelse for å motstå bølger. Det skal sprenges grøft i strandsonen før utfylling med sprengstein, mudringsmassene legges i eksisterende landdeponi for tunnellmasser ved fylkesveien

Antatte mengder:

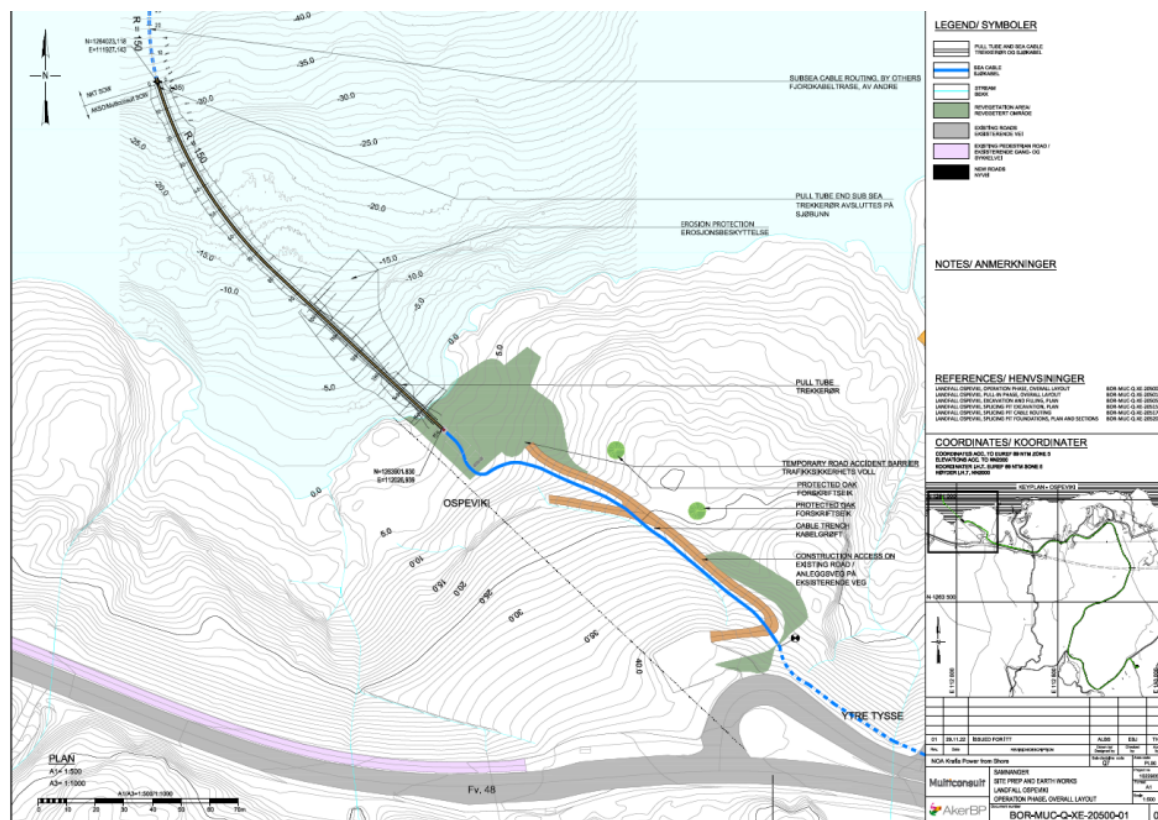
Areal: 2 500 m².

Sprengning fast fjell: ca. 100 m³.

Mudring løsmasser: ca. 500 m³.

Fylling (erosjonssikring + betongpute under rør): ca. 2 500 m³.

Midlertidig anleggsvei i sjøen: ca. 260 m³. Denne etableres kun hvis behov og fjernes etter anleggsperioden

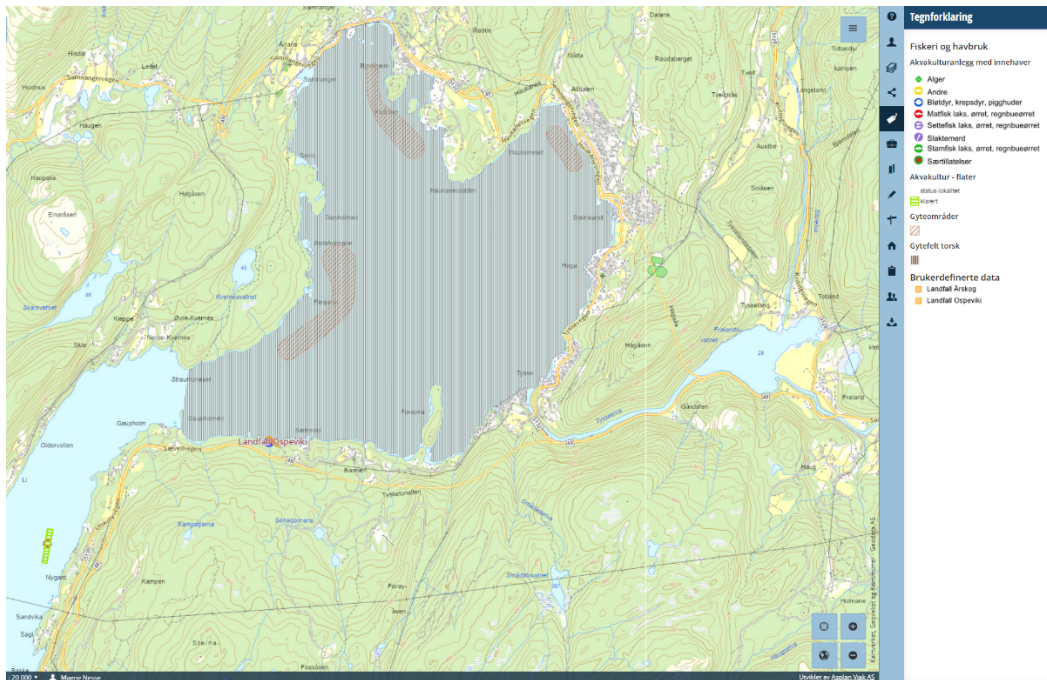
Figur 3 Plassering av landfall Ospeviki pr. mai 2023 (Kilde: Multiconsult)

I indre Samnangerfjorden (figur 5) er det ett gytefelt torsk MB¹ på ca. 8 km² (Samnanger-Tysse) registrert med C- verdi² av Havforskningsinstituttet (HI). Landfall Ospeviki ligger inne i gytefeltet. I tillegg er det registrert ett gytefelt torsk (Flesjane-Notaholmen) i ca. 750 meters avstand, og to mindre gytefelt torsk (Klubben og Gjerde) i ca. 2,9 og 3,7 km avstand innerst i fjorden. Oppdrettsanlegget 13020 Nygård³ ligger ca. 2,7 km unna, skjermet av Gaupholmneset.

¹ Gytefelt torsk merket MB i Fiskeridirektoratets kartløsning Yggdrasil betyr at HI har undersøkt gytefeltet gjennom innsamling av nytte torskkeegg.

² Gytefelt med kategori A er nasjonalt viktig, B er regionalt viktig, og C er lokalt viktig (HI)

³ Eiere av lokalitet Nygård er LANGØYLAKE AS, QUATRO LAKE AS, TOMBRE FISKEANLEGG AS, kilde Yggdrasil.

Figur 4 Registrerte fiskeriinteresser i Samnangerfjorden

2.3 Landfall Årskog - Fitjar

I landfallet skal det etableres to kabler, fjordkabelen som kommer fra landfallet i Ospeviki og sjøkabelen som går ut til plattformen. Landfallet på Årskog blir delvis liggende i en sprengt grøft og delvis på utfyllt sprengsteinsfylling på sjøbunnen. Landfallet strekker seg til kote -20 m. Ved avdekking av berg under vann skal det sprenges og mudres, disse massene vil bli dumpet i sjø nær landfallet. Sprengsteinsmasser fra land og sjø vil benyttes til planering og tildekking av traseen.

Antatte mengder:

Areal: 4 200 m²

Sprengning fast fjell: ca. 2 000 m³

Mudring løsmasser: ca. 1 750 m³

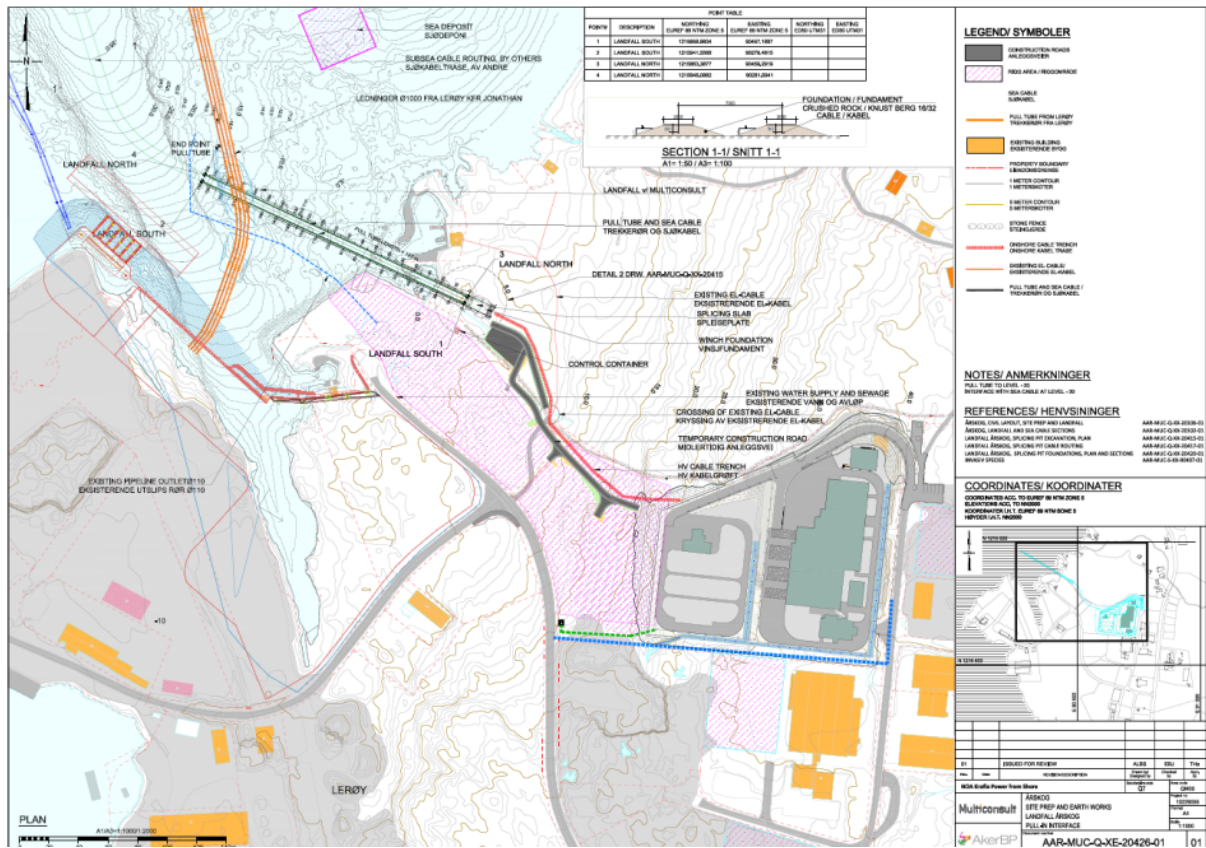
Fylling: ca. 5 500 m³

Midlertidig anleggsvei i sjøen: ca. 1 800 m³. Denne etableres kun hvis behov og fjernes etter anleggsperioden.

Dumping av overskuddsmasser fra mudringsarbeidene (utvidelseskoeffisient 1,5):

- Sprengstein: ca. 3 000 m³

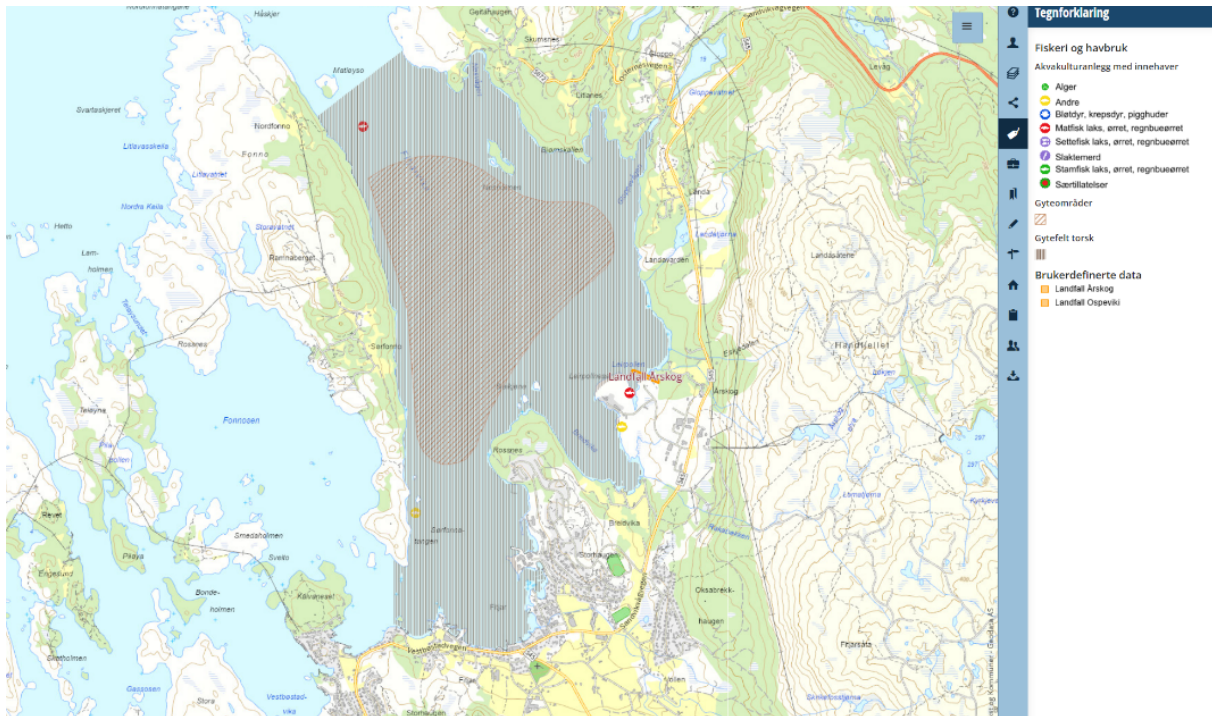
- Løsmasser: ca. 2 650 m³

Figur 5 Landfall Årskog med sjødeponi skravert rosa firkant (Kilde: Multiconsult)

I Fitjarvika (Figur 6) er det ett gytefelt torsk MB på ca. 6,5 km² registrert med C-verdi. Landfall Årskog ligger inne i gytefeltet. I tillegg er det registrert et gytefelt torsk i ca. 800 meters avstand. Oppdrettsanlegget 21915 Matløyso⁴ ligger ca. 2,5 km unna. Vest Aqua Base driver landbasert oppdrett av berggylte og rognkjeks på lokalitet 35357 Årskog.

⁴ Eierne av lokalitet Matløyso er Sjøtroll Havbruk Sjø, kilde Yggdrasil.

Figur 6 Registrerte fiskeriinteresser i Fitjarvika

2.4 Potensiell påvirkning på naturmiljøet og foreslåtte avbøtende tiltak

Anleggsarbeidene er miljørisikovurdert basert på tilgjengelig informasjon av marint naturmangfold og fiskeriinteresser. Det er spredning av finstoff og lydtrykk fra undervannsspredningene som utgjør størst risiko for forurensning og negativ påvirkning på fiskeinteresser i nærheten.

2.4.1 Suspendert stoff, partikkelspredning og sedimentering

All massehåndtering i forbindelse med anleggsarbeidene vil kunne føre til utslipp av partikler, dette gjelder mudring (inkl. sprengningsarbeider) og dumping av sedimenter, etablering av (ut)fillinger, samt tildekking av sjøkabelen. Økt tilførsel av partikulært materiale (suspendert stoff) til overflatelaget vil kunne føre til nedsatt lysgjennomtrengning i vannsøylen og nedslamming av bunnsubstrat/bunnlevende organismer. Redusert lysgjennomtrengning vil kunne påvirke primærproduksjonen i området negativt, samt føre til at det blir vanskeligere å finne næringsorganismer for sjøfugl, fisk og andre dyr som oppholder seg i vannsøylen.

Massene som skal mudres er prøvetatt og er ikke forurenset med miljøgifter. Det gjelder begge steder. Det er ikke registrert marine naturtyper⁵ eller lokaliteter vernet etter naturvernloven i Indre Samnangerfjord eller Fitjarvika.

2.4.2 Undervannsstøy

Både peling og sprengningsarbeid i sjø vil medføre vibrasjoner og undervannsstøy som kan påvirke villfisk og oppdrettsfisk, samt sjøpattedyr negativt. Multiconsult har modellert undervannsstøy⁶ fra sprengningsarbeidene og utført en risikovurdering av skader på villfisk (gytefeltene for torsk) og oppdrettsfisk (13020 Nygård i Samnanger og 21915 Matløyso i Fitjar). Multiconsult har brukt en terskelverdi for midlertidig hørselsskade/svekket hørsel (TTS) på 190 dB re 1 μ Pa som en grense

⁵ Marine naturtyper som vurderes som svært viktige, viktige eller lokalt viktige for biologisk mangfold kartlegges etter DN-håndbok 19 *Kartlegging av marint biologisk mangfold*

⁶ NOA Krafla, Noise assessments on fish farms and marine wildlife. Multiconsult 24. november 2022.

for akseptabelt lydtrykk. Støymodelleringen har beregnet forventet lydtrykk ved bruk av 50 kg og 15 kg ladninger, med og uten boblegardin mm og foreslår følgende avbøtende tiltak:

Begge lokaliteter

- Det skal ikke utføres undervannssprengning i gyteperioden januar – april av hensyn til gytefelt for torsk.
- Dersom det skal gjennomføres sprengningsarbeider i nærheten av matfiskanlegg skal dette fortrinnsvis gjennomføres når anlegget er brakklagt, evt. skal det avklares med eier om avbøtende tiltak i form av boblegardin kan benyttes.

2.4.3 Nitrogenforbindelser

Sprengstein kan inneholde rester av uomsatt nitrogenholdig sprengstoff, og kan dermed utgjøre en risiko for tilførsel av næringsalter ved deponering i sjø, enten i utfyllinger i strandsonen eller i dumpeområder i sjø. Nitrogenforbindelsene nitrat, nitritt og ammonium er begrensede næringsstoffer i marine miljø, og ved tilførsler utover det som regnes som normale konsentrasjoner i sjøvann kan en få økt produksjon av planktonalger og makroalger.

Grunnet tiltakets begrensede størrelse og varighet vurderer tiltakshaver at det er lav risiko for at det skal oppstå typiske eutrofieringseffekter i forbindelse med anleggsarbeidene i landfallområdene

2.4.4 Overvåking

Spredning av finstoff skal overvåkes med flere turbiditetsmålere plassert rundt tiltaksområdene. Fire måler i Årskog og tre målere i Ospeviki. Planlagt overvåking av tiltakene er vist i figur 7 nedenfor

Periode	Turbiditet	Undervannsstøy	Rystelsemålinger	Kartlegging av havnespy og fremmede arter
Overvåking før anleggsstart	Fire i Årskog og tre i Ospeviki. Overvåkes i overflaten (1-2 m dyp) i minimum 1 mnd. for fastsettelse av bakgrunnskonsentrasjon.	To i Årskog/Fitjarvika. To i Ospeviki/indre Samnangerfjord Overvåkes midt i vannsøylen (minimum i 7 m dyp) i 14 dager for fastsettelse av bakgrunnsstøy	I landbasert oppdrettsanlegg på Leirpollneset. Overvåkes i 1 uke for fastsettelse av bakgrunnsverdier	En runde ved landfall
Overvåking under anleggsfase	Fire i Årskog og tre i Ospeviki. Overvåkes i overflaten (1-2 m dyp). Gjennom hele anleggsperioden. Arbeidene stoppes ved overskridelse av grenseverdi.	To i Årskog/Fitjarvika. To i Ospeviki/indre Samnangerfjord Overvåkes midt i vannsøylen (minimum i 7 m dyp) i perioden hvor det gjennomføres sprengning i sjø.	Overvåkes i perioden hvor det gjennomføres sprengningsarbeider.	En runde ved landfall
Overvåking første sesong etter avsluttet anleggsfase	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	En runde ved landfall

Figur 7 Oppsummering av overvåkingsprogram i sjø

I søknaden er det også beskrevet rutiner for å identifisere og eventuelt håndtere havnespy, dersom dette skulle bli oppdaget.

2.4.5 Oppdatert forslag til avbøtende tiltak

I møte med Statsforvalter 24. august 2023, der Aker BP, Multiconsult og entreprenør Skanska deltok ble entreprenørens valgte løsninger for anleggsgjennomføring presentert samt en oppdatert miljørisikovurdering av løsningene.

Skanska presenterte følgende metodebeskrivelse:

- Mudring og nedføring av masser i sjødeponi med lukket grabb uten bruk av siltgardin. Massene tas opp med lukket grabb på en lekter – lekteren forflytter seg til deponeringsstedet og massene legges på bunnen med lukket grabb. Åpning og lukking av siltgardin øker fare for spredning av sediment/finstoff.
- I stedet for siltgardin skal spredning av finstoff måles med turbiditetsmålere med stans i arbeidene dersom grenseverdier overskrides. Det har stått ute turbiditetsmålere i områdene siden juli i år, så det vil foreligge data om bakgrunnturbiditet.
- Sprengning – vurdere hvorvidt fordemming av borehull vil være tilstrekkelig for trykkbølger i sjø evt. at boblegardin må etableres i tillegg.
- Vurderer å ta sprengsteinsmasser og muddermasser på land istedenfor sjødeponi

Det skal ikke flyttes masser eller sprenges innenfor gyteperiodene for kysttorsk.

3. Høring

Søknaden ble sendt på høring 14. juni til oppdrettere med anlegg i nærheten (Lerøy Årskog, Sjøtroll Havbruk 2, Langøykals og Vest Aqua Base), Fitjar og Samnanger kommuner, Fiskeridirektorat, Fiskarlaget Vest, Museum vest og Vestland fylkeskommune med forlenga frist for uttale sett til 31. juli 2023. Vi mottok kun to uttaler, fra Museum Vest og Fiskeridirektoratet:

3.1 Mottatte høringsuttalelser

Fiskeridirektoratet (12. juli 2023) oppgir kjente fiskeriinteresser i nærheten av de to landfallene slik som gytefelt torsk og akvakulturanlegg i sjø og viser til at kysttorsk er særlig sårbar i gyte- og oppvekstperioden fra slutten av januar til april/mai og at undervannsstøy, blakking av sjøvann og akutt forurensning kan ha negativ påvirkning på fiskens gytesuksess og oppvekstsvilkår for egg, larver og yngel.

Fiskeridirektoratet finner at søknadens forslag til avbøtende tiltak og overvåkingsprogram, ivaretar hensynet til bevaring av gytefelt, og vi ber om at alle punkter blir etterfulgt. Når det gjelder hensynet til akvakulturanleggene som er etablert, ber Fiskeridirektoratet om at tiltak utføres til minst mulig risiko for driften av anleggene og etter avtale med hvert konsesjonsinnehaverne. De anser ikke at anleggsarbeidene vil medføre vesentlig risiko for utøving av fiske utover en midlertidig beslaglegging av areal og skremmeeffekt på fisk og ber om at tiltak i sjø kunngjøres i fiskeripresse og regional/lokal avis.

Museum Vest skriver i brev av 29. juni 2023 at det ikke er kjente marine kulturminne i landfalls områdene, og at museet ikke har indikasjoner på at områdene har blitt benyttet til ankringsted

eller havn, så museet har ingen merknader til tiltaket. Museet viser til den generelle plikta etter kulturminnelova om øyeblikkeleg stans i arbeid og varsling til kulturminnemynde dersom skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne vert observert.

4. Statsforvalterens begrunnelse for tillatelsen

4.1 Rettslig grunnlag

Mudring, undervannspregning og dumping av masser utført fra skip eller lekter, krever egen tillatelse, jf. forurensningsforskriften § 22-6. Anleggsarbeidene i sjø knyttet til landfallene i Samnanger (Ospeviki) og Fitjar (Årskog) krever derfor tillatelse etter forurensningsloverket fra Statsforvaltaren. De øvrige arbeidene vil håndteres av NVE som konsesjonsmyndighet etter energiloven⁷ og kommunene Samnanger og Fitjar som myndighet for graving⁸ i forurensa grunn og etter plan- og bygningsloven. Dette vises til Statsforvaltarens brev datert 20. april 2023 i denne saken.

4.2 Vurdering av foreslåtte avbøtende tiltak

Vi vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2 sine krav til innhold i søknader om tillatelse etter forurensningsloven.

De viktigste avbøtende tiltakene er å redusere lydtrykk og spredning av finstoff i sjøen knyttet til undervannssprengninger og mudring/utfylling i sjø slik at risiko for negativ påvirkning i gytefelt for kysttorsk og ved oppdrettslokaliteter i nærheten av de to landfallene blir akseptabel.

Hovedtiltaket for å redusere fare for negativ påvirkning av gytefeltene for kysttorsk er at det ikke gjennomføres anleggsarbeid i sjø som medfører undervannsstøy i gyteperioden (januar – april).

Undervannsstøy

Begge landfallene ligger inne i gytefelt for kysttorsk angitt med C -verdi (lokalt viktig). Og det ligger oppdrettsanlegg 2,5 km – 2,7 km unna begge tiltaksområdene, lokalitet 13020 Nygård i Samnanger og lokalitet 21975 Matløysø i Fitjar.

Sprenging kan utløse en fluktespons hos fisk på opptil flere kilometers avstand og kan påvirke vandringsmønsteret til fisk på vei til gytefelt. Gyteperioden for torsk er fra januar/februar til og med april. Det er viktig at gytetiden fisk kan svømme tilbake til gytefeltet uten å møte på hindringer eller bli skremt. Tiltaket skal heller ikke påvirke selve gyteprosessen til torsken. Undervannssprengning kan også påvirke yngel i oppvekst etter selve gyteperioden. Statsforvalteren er enig med søknaden, og legger vekt på Fiskeridirektoratets høringsuttalelse, om at det ikke skal sprenges under vann i gyteperioden for torsk. Vi vurderer derfor at sprengningsarbeider ved Årskog og Ospeviki ikke kan skje i gyteperioden for torsk, fra januar og ut april.

⁷ NVE.no/konsesjon "Landstrømanlegg til NOA/Krafla"

⁸ Forurensningsforskriften kapittel 2

Støyberegnerapporten fra Multiconsult⁹ viser at støynivåene vil overskride tersklene for risiko for skade på fisk. Siden tiltakene foregår i et åpent kystnært farvann vil man kunne forvente at det oppholder seg fisk i nærheten til enhver tid, og at man derfor må unngå å utsette disse for skade. Vi er enig med de foreslåtte avbøtende tiltakene og overvåkingsprogrammet i søknaden og setter vilkår om kontinuerlige målinger av undervannstøy både før og under sprenging. Utenom gyteperioden skal det gjennomføres følgende tiltak for å ivareta villfisk og oppdrettsanlegg:

- Ospeviki: maks 50 kg ladning per intervall og boblegardin
- Årskog: maks 50 kg ladning per intervall og boblegardin

Støynivået i sjøen ved oppdrettsanlegget skal overvåkes kontinuerlig og dersom målingene overskrider nivå som kan ha en negativ påvirkning på oppdrettsfisken, skal det settes i verk avbøtende tiltak.

Partikkelspredning og tilslamming

Mudring, sprenging og utfylling i sjø vil kunne medføre spredning av partikler som kan ha negative effekter på naturverdier. Partikler kan medføre skade på gjellene til fisk og vil også kunne medføre nedslamming, noe som fører til redusert næringstilgang og reduksjon eller bortfall av bunnlevende organismer.

Ved landfall Årskog i Fitjarvika er det gitt tillatelse til landbasert akvakultur på lokalitet 39457 Årskog II (settefisk og matfisk laks/ørret) og på lokalitet 35357 Årskog (settefisk og stamfisk av berggylt og rognkjeks). Begge lokalitetene ligger i umiddelbar nærhet til planlagt anleggsområde for landfall av sjøkabelen.

Ved lokalitet 35357 Årskog driver Vest Aqua Base driver landbasert oppdrett av berggylte og rognkjeks, ca. 700 meter unna tiltaksområdet. Lavt partikkelinnhold som følge av tiltakene er derfor et viktig tiltak for å redusere forurensning og fare for negativ påvirkning på resipienten og akvakulturanleggene. Statsforvalteren er enig med søknadens vurdering og forslag til avbøtende tiltak og setter vilkår for bruk av siltgardin utenfor utfyllingsområdet når det pågår utfyllingsarbeid. Mudringsarbeid og plassering av masser i sjødeponi ved Årskog kan foregå uten bruk av siltgardin dersom arbeidet skjer med lukket grabb. Vi vurderer det som lite hensiktsmessig å benytte siltgardin rundt mudring- og deponiområdet, da disse må jevnlig åpnes og lukkes for å transportere masser på lekter.

Statsforvalteren er enig med søknadens argumentasjon, og setter vilkår for grenseverdi for suspendert finstoff på 10 NTU/FNU over referanseverdi. Turbiditeten skal måles ved begge lokasjonene så lenge mudring, deponering, og utfylling pågår. Arbeidene skal stanses dersom turbiditet er over alarmgrensen utover en periode på 30 minutt. Risiko for påvirkning på akvakulturanleggene fra spredning av suspendert stoff vil bli svært redusert, da arbeidene ikke kan skje dersom det fører til partikkelspredning utenfor tiltaksområdet.

Med de avbøtende tiltakene som kreves i tillatelsens vilkår, med bruk av siltgardin, tidsavgrensning, overvåking av suspendert stoff med turbiditetsmålere og stans i arbeidene dersom overskridelse, vurderer vi at faren for forurensning og negativ påvirkning blir redusert til et akseptabelt nivå.

⁹ NOA Krafla, Noise assessments on fish farms and marine wildlife. Multiconsult 24. november 2022.

Vurdering etter naturmangfoldloven og vannforskriften

Det er utført omfattende kartlegging av ulike forhold i sammenheng med utarbeiding av søknad om tillatelse etter forurensningsloven. Dette inkluderer beskrivelse av biologisk mangfold og naturressurser, sedimentkvalitet med risikovurdering av miljøgifter, vannkvalitet, undervannstøy m.m.

Kunnskapsgrunnlag:

- Multiconsult (2021) *MNOA Krafla, Environmental Site Investigation Report. Near Shore – Samnanger* (10221656-05-RIGm-REP-001)
- Multiconsult (2021) *NOA Krafla, Environmental Site Investigation Report. Near Shore – Årskog* - (10221656-05-RIGm-REP-002)
- Multiconsult (2022) *NOA Krafla, Noise assessments on fish farms and marine wildlife* - (OPS-MUC-S-RA-20450)
- Multiconsult (2022) *NOA Krafla, Baseline report. Environmental assessment of sediments along subsea cable.* - (OPS-MUC-S-RA-90150)
- Multiconsult (2023) *Yggdrasil Pfs, Overvåkingsprogram* - (OPS-MUC-S-RA-90212)

Både forurensingssituasjonen og naturmangfoldet er kartlagt, og kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er dermed oppfylt. Kunnskapsgrunnlaget for tiltaket er vurdert som tilstrekkelig, og føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven er ivaretatt ved at tiltaket er regulert med vilkår etter forurensningsloven. Kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å avgrense skade på naturmangfoldet vil bli oppfylt når arbeidet blir utført i samsvar med vilkår i tillatelsen, jf. naturmangfoldloven § 12.

Vi har tatt hensyn til økosystemet og samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 gjennom vurderinger som ligg til grunn som kravene som er satt i vilkårene i tillatelsen.

Miljømålet i vannforskriften er at alle vannforekomster skal oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand. Forringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er adgang til å gi unntak, jf. Vannforskriften § 12. Statsforvalteren har vurdert tiltaket etter vannforskriftens bestemmelser. I denne saken legger vi til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig liten påvirkning og at tilstanden i resipienten vil gjenopprettes og bedres når utslippet opphører. Svingninger i tilstanden til vannforekomster som følge av anleggsarbeid gir adgang for unntak

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrsats, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes

Med hilsen

Magne Nesse
senioringeniør

Sondre Kaastad Sørsdal
Rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelsens vilkår - Yggdrasil Aker BP

Kopi til:

Fitjar kommune	Postboks 83	5418	FITJAR
Samnanger kommune	Tyssevegen 217	5650	TYSSE
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Museum Vest			
Multiconsult			
Aker BP saksbehandler			
NVE			
Vestland fylkeskommune			
LERØY ÅRSKOG AS	Skipavika 54	5397	BEKKJARVIK
SJØTROLL HAVBRUK 2 AS	Skipavika 54	5397	BEKKJARVIK
VEST AQUA BASE AS	Årskog	5419	FITJAR
LANGØYLAKS AS	Møkster 53A	5387	MØKSTER
Skanska			

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i sjø - etablering av landfall i Samnanger og Fitjar kommune - landstrøm til Yggdrasil for Aker BP

Statsforvalteren gir tillatelse etter forurensningsloven etter § 11, jf. 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknad av 7. juni 2023 og opplysninger gitt i forbindelse med behandling av søknaden. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Dersom dere ønsker endringer utover det som er opplyst i søknaden eller under saksbehandlingen og som kan ha miljømessig betydning, må dere på forhånd avklare dette skriftlig med Statsforvalteren.

Statsforvalterens referanse

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2023.0690.T	4615.0063.01 (Årskog i Fitjar) 4623.0020.01 (Ospeviki i Samnanger)

Bedriftsdata

Bedrift	AKER BP ASA YGGDRASIL KRAFT FRA LAND
Postadresse	Postboks 65, 1324 Lysaker
Kommune og fylke	Samnanger og Fitjar, Vestland
Org.nummer /eid av	930 577 618 / 989 795 848

Tillatelse første gang gitt: 4. oktober 2023	Endringsnummer:	Tillatelse sist endret:
Magne Nesse senioringeniør		Sondre Kaastad Sørtdal rådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Vilkår	Beskrivelse

1. Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere forurensning fra tiltak i sjø ved etablering av to landfall på lokalitetene Ospeviki i Samnanger og Årskog i Fitjar. Landfallene inngår i anlegget for legging av strømkabel fra Børdalen transformatorstasjon i Samnanger ut til Yggdrasil feltet.

Tiltakene i sjø omfatter (foreløpige mengder):

Tiltak	Ospeviki	Årskog
Mudring av løsmasser fra sjøbunn	500 m ³	1 750 fm ³
Undervannsprenging	100 m ³	2 000 fm ³
Omplassering av mudrede og utsprengte masser på dypere vann lokalt		Sprengstein: ca. 3 000 am ³ Løsmasser: ca. 2 650 am ³ Totalt ca. 5 650 am ³
Utfylling i sjø fra land	2 500 m ³	5 500 m ³

Tiltakene skal skje innenfor areal godkjent gjennom Olje- og energidepartementets anleggskonsesjon datert 31. mars 2023.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av de ulike fasene i Ospeviki og Årskog. Varselet skal sendes minimum en uke før oppstart av arbeidene. Det kan varsles med en e-post til fmv|post@Statsforvalteren.no.

2. Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, også utslipp til luft og vatn og dessuten støy og avfall, er isolert sett uønskt. Selv om en held utslippene innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere utslippene sine, også støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten gjelder også utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er sett grenser for gjennom vilkår i denne tillatelsen.

2.2 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan føre til endring av utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å sette i verk tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økt forurensningsfaren. Om nødvendig må virksomheten redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale tilhøve som har eller kan få forurensningsmessige følger. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i samsvar med punkt 2.5.

2.4 Internkontroll

Virksomheten plikter å ha internkontroll. Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten overholder kravene i tillatelsen, forurensningsloven og relevante forskrifter til loven. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan føre til forurensning og kunne gjøre rede for risiko. På basis av risikoanalyse skal virksomheten sette i verk risikoreduserende tiltak som skal dokumenteres i skriftlige rutiner. Det er i tillatelsens øvrige vilkår spesifisert noen konkrete rutiner som skal være på plass, men listen er ikke uttømmende.

Virksomheten plikter å se til at den som til ei hver tid mudrer, fyller ut, transporterer eller på anna måte handterer masser, har internkontrollsystem i tråd med vilkår 2.4.

2.5 Beredskap

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påverknad av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av forurensningen.

Virksomheten skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endrede forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket, skal den ansvarlige straks varsle på telefon 110, etter *Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning* fastsett av Miljøverndepartementet 9. juli 1992. Statsforvalteren skal også varsles.

2.6 Ansvar

Virksomheten er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir overholdt. Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne gjøre greie for risikoforhold. Virksomheten plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.7 Kulturminne i sjø

Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum gjør oppmerksom på at tiltakshaver plikter å gi melding til museet (marinarkeologi@museumvest.no) dersom en under arbeid i sjøområdene finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. Virksomheten må i så fall ikke starte opp igjen før museet har undersøkt og eventuelt frigitt området. Eventuelle brudd på disse vilkårene vil være i strid med bestemmelsene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

2.8 Saksbehandling etter annet lovverk

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling og/eller tillatelse etter annet lovverk som gjelder tiltaket, for eksempel havne- og farvannsloven, energilov og plan- og bygningsloven.

3. Vilkår for utføring, kontroll og overvåking av tiltak i sjø

3.1 Generelt

Tiltakene i sjø skal utføres på en slik måte at finpartikulært materiale fra sjøbunn og fra utfyllingsmasser i minst mulig grad blir spredt.

3.2 Samarbeid med Akvakulturlokaliteter

Tiltakene i sjø kan påvirke akvakulturanlegg i sjø. Tiltakshaver må etablere samarbeid med eier av oppdrettsanleggene i planlegging av plassering av turbiditetsmålinger og annet overvåking, samt etablere varslingsrutiner for arbeidene.

Dersom det skulle oppstå situasjoner hvor oppdrettsselskapene mener at anleggsarbeidene kan få uheldige konsekvenser så skal disse sakene bringes inn til Statsforvalteren for avgjørelse.

3.3 Tidsavgrensninger

Av hensyn til gytefelt for torsk ved begge landfallslokalitetene er det gitt følgende tidsavgrensninger for utførelse av arbeidene:

Undervannssprengning og mudring/deponering av masser (masseforflytning) skal ikke skje innenfor gyteperioden til torsk fra januar og ut april. Dette gjelder ikke utfylling av masser til planering og tildekking av sjøkabeltraseen.

Unntak fra tidsavgrensninger kan godkjennes av Statsforvalteren i samråd med Fiskeridirektoratet dersom det er dokumentert at avbøtende tiltak vil redusere trykkbølger i sjø og/eller partikkelkonsentrasjoner i sjø til et nivå som ikke medfører fare for gyteområdet.

3.4 Utfylling i sjø

Kontroll av masser før utfylling

Det skal benyttes mest mulig rene masser til utfylling. Det skal lages rutiner for kontroll av steinmasser før disse blir fylt i sjøen. Innhold av plastrester og annen forurensning fra sprengstein skal primært ikke havne i sjøen. Tiltakshaver skal utarbeide rutiner for å redusere plastforurensning når type tennsystem som skal benyttes til utsprengning av utfyllingsmasser er kjent, herunder undersøkelser og opprydding av nærliggende strender mv.

Siltgardin

Det skal benyttes siltgardin e.l. utenfor utfyllingsområdene når det pågår utfyllingsarbeid. Siltgardin skal strekke seg minimum 5 meter ned i vannmassene. Det skal føres jevnlig kontroll med at siltgardinen fungerer etter hensikten, bl.a. vedlikehold av flyteelement slik at nødvendig fribord blir opprettholdt.

Dersom strøm og/eller vindforhold gjør det vanskelig å benytte siltgardin i avgrensede tidsperioder, kan Statsforvalteren i samråd med Fiskeridirektoratet gi unntak for bruk av siltgardin basert på oversendt dokumentasjon av forholdene.

Det skal etableres rutiner for daglig tilsyn og kontroll av siltgardiner. Ved avvik skal det iverksettes tiltak.

Mudringsarbeid med lukket grabb kan, dersom hensiktsmessig, foregå uten bruk av siltgardin. Plassering av masser i sjødeponi ved Årskog kan også foregå uten bruk av siltgardin dersom plasseringen skjer med lukket grabb.

3.5 Turbiditetsmålinger, alarmgrenser, stans i arbeidene

Før anleggsstart skal det gjennomføres kontinuerlige turbiditetsmålinger for etablering av naturlige bakgrunnskonsentrasjoner i resipientene utenfor landfallene iht. gjeldende utgave av NS 9433 /27/.

Under anleggsfasen skal det gjennomføres kontinuerlige turbiditetsmålinger iht. gjeldende utgave av NS9433 /27/. Turbiditetsmålingene skal gjennomføres i samme dyp og på de samme stasjonene i som ble benyttet ved etablering av bakgrunnskonsentrasjoner (4 stasjoner ved Årskog og 3 ved Ospeviki). Resultater fra turbiditetsmålingene skal være tilgjengelig i nær-santid, og det settes en grenseverdi på **10 NTU/FNU** over referanseverdier. Tid mellom hver avlesing skal ikke være over 10 minutt. Overskridelse av alarmgrense utover en periode på 30 minutt skal medføre at arbeidene stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres. Etter minimum tre målinger med 20 minutters intervall (dvs. én time) kan anleggsarbeidene gjenopptas dersom målingene tilsvarer bakgrunnsnivå.

Turbiditeten skal måles så lenge mudring, deponering og utfylling pågår.

Alarmgrensene skal innarbeides slik at alle relevante ledd i prosjektorganisasjonen kjenner alarmgrensene og hvilke aksjoner som skal utføres ved overskriding, jf. vilkår 2.4 om internkontroll.

Kunnskap og informasjon tilegnet i prosjektet skal brukes for justering av måleprogrammet. Dersom observasjoner og målinger viser at en måler ikke er plassert på egnet sted eller dyp, skal måleren flyttes.

3.6 Sprenging under vann

Undervannsprenging er estimert å totalt omfatte ca. 2 100 m³ masser:

- Ospeviki inntil 100 m³.
- Årskog inntil 2 000 m³.

Utførelse av undervannsprenging skal i hovedsak skje slik som beskrevet i søknaden¹ og utarbeidet støyrapport².

Før undervannsprenging starter skal det gjennomføres kontinuerlige målinger av undervannsstøy for etablering av naturlige bakgrunnsnivå i sjøen utenfor landfallområdene, samt ved de to oppdrettslokalitetene 13020 Nygård og 21915 Matløyso. Baseline skal etableres gjennom å måle undervannsstøy i minst 14 dager før oppstart av sprengnings-/pelingsarbeider med lavtrykkshydrofoner. I landfallområdene skal det benyttes høytrykkshydrofoner, mens ved oppdrettsanleggene skal det brukes lavtrykkshydrofoner. Plassering av målebøyer med hydrofoner gjøres i samråd med byggherre og entreprenør, samt med matfiskanlegg. Hydrofonene skal fortrinnsvis plasseres midt i vannsøylen, men minimum i 7 m dyp fra overflaten. Resultater fra høytrykkshydrofonene skal være tilgjengelig i nær-santid.

¹ Yggdrasil PFS, Søknad om tiltak i sjø – Multiconsult 5. juni 2023.

² Noise assessments on fish farms and marine wildlife – Multiconsult 24. november 2022.

Det skal ikke gjennomføres sprengningsarbeider ved Årskog og Ospeviki i gyteperioden for torsk, fra januar og ut april. Utenom gyteperioden skal det gjennomføres følgende tiltak for å ivareta villfisk og oppdrettsanlegg:

- Ospeviki: maks 50 kg ladning per intervall og boblegardin
- Årskog: maks 50 kg ladning per intervall og boblegardin

Unntak fra boblegardin kan godkjennes av Statsforvalteren i samråd med Fiskeridirektoratet dersom det er dokumentert at avbøtende tiltak (fordemming av borehull, redusert ladning) vil redusere trykkbølger i sjø til et nivå som ikke medfører fare for gyteområdet.

For å redusere risiko for skader på sjøfugl, villfisk og sjøpattedyr i forbindelse med sprengningsarbeider i sjø skal det etableres rutiner der det benyttes varselskudd eller annet egnet alternativ i forkant av salver og sekvensiell sprengning med mindre ladninger. Metode for varsling og sprengning, inkl. størrelse på salver, skal loggføres.

Under sprengningsarbeid skal det gjennomføres kontinuerlige målinger av undervannsstøy med egnede hydrofoner i de samme stasjonene som beskrevet over eller ved annen plass som er representativt for å etablere kildestyrken til enhver sprengning. Ved matfiskanleggene skal det gjennomføres lavtrykkmålinger i de samme målepunktene som under baselineundersøkelsen. I forbindelse med sprengnings- og pelingsarbeid skal det gjennomføres kontinuerlige rystelsesmålinger på landbasert oppdrettsanlegg på Leirpollneset.

3.8 Mudring av løsmasser og omplassering av masser under vann

Mudring/omplussing av masser ved Årskog er estimert å omfatte:

- Sprengstein: ca. 3 000 m³
- Løsmasser: ca. 2 650 m³

Opptak og håndtering av mudringsmasser og sprengsteinsmasser fram til lokalt omplasseringssted på dypere vann utføres med teknologi/utstyr som samlet gir minst miljøbelastning i form av spredning av partikler. Det skal benyttes lukket grabb for mudring og nedføring av masser. Masser skal plasseres i sjødeponiområdet, som beskrevet i søknaden. Alternativ disponering på land kan vurderes av tiltakshaver innenfor gjeldende regler og forskrifter.

4. Avfall

4.1 Generelt

Aker BP plikter, så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det blir dannet avfall som følge av tiltaket. Særlig skal innhold av skadelige stoff i avfallet begrenses mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at alt avfall, også farlig avfall, blir håndtert i samsvar med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og avfallsforskriften.

Siltgardiner og oppsamlet flyteavfall skal etter bruk leveres til godkjent mottak.

Dersom det benyttes tennsystem som flyter skal plast samles opp og innleveres som egen fraksjon, hvor vekt registreres. Vekt av innsamlet plastavfall skal sammenstilles med beregnet plastinnhold i m³ stein utfylt i samme tidsperiode.

4.2 Plast

Det skal gjennomføres tiltak for å begrense tilførsel av plast til naturen. Det skal velges tekniske løsninger som i størst mulig grad minimerer mengden plastavfall fra tiltakene. Det skal gjennomføres opprydding av plast og annet avfall underveis og i etterkant av tiltakene ved tiltaksområdet og nærliggende områder. Rutiner for dette skal foreligge skriftlig. Oppsamling av eventuelt avfall i vann og tørrlagt vann skal loggføres. Rutiner for overvåking og oppsamling av avfall skal inngå i overvåkingsplanen. Oppsamlet plast skal leveres til lovlig avfallsmottak Miljødirektoratet sitt faktaark M-1085 | 2018 skal brukes som en veileder.

5. Miljørisikovurdering og kontroll og overvåkingsplan

5.1 Miljørisikovurdering, kontroll og overvåkingsplan

Virksomheten har utarbeidet en miljørisikovurdering og kontroll/overvåkingsplan³ for tiltakene, som skal holdes oppdatert.

Miljørisikovurderingen skal omfatte alle forhold ved tiltakene i sjø som kan medføre forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader. Miljørisikovurderingen danner grunnlaget for kontroll- og overvåkingsplanen (avbøtende tiltak).

6. Rapportering til Statsforvalteren

Overvåkingsdata skal registreres i Vannmiljø (<https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>).

6.1 Sluttrapport

Aker BP skal sende rapport til Statsforvalteren innen 4 måneder etter at tiltakene er gjennomført.

Rapporten skal inneholde:

- Omtale av hvordan arbeidene er utført
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt av avbøtende tiltak som er gjennomført for å hindre forurensning
- Oversikt over eventuelle avvik fra tillatelsen og hva slags korrigerende tiltak som ble satt i verk
- Dokumentasjon på levering av avfall.

7. Tilsyn

Aker BP plikter å la representanter fra Statsforvalteren føre tilsyn med anlegget når som helst.

³ Yggdrasil PFS, Overvåkingsprogram, OPS-MUC-S-RA-90212 – Multiconsult 17. februar 2023.